

**Indikátory radikalizace v kontextu ochrany
obyvatelstva a měkkých cílů před násilnými
incidenty**

METODIKA

doc. PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph.D., MBA a kol.

Metodika byl zpracována v rámci projektu VI20192022117 s názvem "Detekce radikalizace v kontextu ochrany obyvatelstva a měkkých cílů před násilnými incidenty". Tento projekt je realizován za finanční podpory Ministerstva vnitra v rámci programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2022 (BV III/1-VS).

Řešitelský tým:

Doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc. dr.h.c. Mgr. Tomáš Diviš, MSc., Mgr. Monika Donevová, Ph.D., doc. RNDr. Ing. Marcel Jiřina, Ph.D., doc. PhDr. Mgr. David Krámský, Ph.D., PhDr. Iva Lišková, Ph.D., PhDr. Jana Mottlová, Ph.D., Ing. Mgr. Ladislava Janků Smitková, Ph.D., Mgr. Lukáš Vilím, Ph.D.

Cíl metodiky

Metodika byla zpracována a vznikla jako jeden z hlavních výstupů projektu VI20192022117 s názvem "Detekce radikalizace v kontextu ochrany obyvatelstva a měkkých cílů před násilnými incidenty". Tento projekt je realizován za finanční podpory Ministerstva vnitra v rámci programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2022 (BV III/1-VS). V rámci metodiky jsou popsány a vysvětleny klíčové pojmy, které se pojí s problematikou radikalizace, plánování a přípravy násilných incidentů. Zvýšená pozornost je věnována možnostem a příležitostem identifikace radikalizačního procesu u potencionálně rizikových osob a varovným signálům, které provázejí fáze přípravy teroristického útoku nebo podobného aktu násilí. Zpřehlednění nejvýznamnějších skupin indikátorů vychází z analýzy případů spojených s různými formami extremismu, terorismu, podpory a akceptace extrémního násilí v České republice a generalizace poznatků bezpečnostní praxe ze zahraničí.

Metodika je strukturována jako souvislý text definující elementární východiska zpracovávané problematiky a v dalších částech jednotlivé kategorie rozhodných indikátorů. Úvodní část textu zahrnuje stručné terminologické upřesnění předmětného pojmosloví a shrnutí aktuálních poznatků vztahujících se k procesu radikalizace a charakteristice radikalizovaných osob, včetně možných pohnutek. V jednotlivých textových celcích jsou popsány klíčové kategorie indikátory dle závažnosti, výskytu, možnosti jejich identifikace spolu s uvedením praktických příkladů jejich projevu. Výčet indikátorů není absolutní a soustřeďuje pozornost na ty nejvýznamnější a nejfrekventovanější se zaměřením na jejich výskyt v rámci radikalizačního procesu a v přípravných etapách spojených s akceptací či realizací násilných skutků extrémní povahy.

Metodika si klade za cíl zpřehlednit elementární komponenty radikalizačního procesu a jednotlivé indikátory, které v krátkodobém nebo dlouhodobém horizontu mohou vést k realizaci aktu extrémního násilí. Dílčí cíle zpracované metodiky reflektují celospolečenskou potřebu edukace, osvěty a potřebu systémové prevence v této oblasti v zájmu ochrany obyvatelstva a měkkých cílů před násilnými incidenty různých forem. Popis jednotlivých indikátorů má obecnou povahu a jejich výskyt je možné ve většině případů zaregistrovat v procesu radikalizace napříč ideologickým spektrem. Specifické indikátory vztahující se pouze k vybranému extremistickému vidění světa či formě terorismu jsou v textu rozpracovány detailněji a ilustrovány praktickými příklady.

Popis využití metodiky

Metodika je koncipována jako materiál zpřehledňující elementární znaky radikalizačního procesu a projevy, které jsou pro určité etapy charakteristické a které jsou objektivně pozorovatelné v chování a projevech radikalizovaných nebo radikalizujících se osob. Využití metodiky směřuje především k příslušníkům bezpečnostních sborů, pomáhajícím profesím, ale i široké veřejnosti se zájmem o zajištění bezpečnosti státu a obyvatelstva. Metodika jim poskytuje základní informace pro empiricky podloženou (evidence based) detekci a posouzení rizikového potenciálu osob, které se ocitnou v hledáčku pro své radikalizační projevy. Výčet indikátorů a jejich popis v metodice slouží k usnadnění detekce radikalizovaných osob ve společnosti a má přispět k včasné identifikaci přípravy násilného incidentu či tendencí vybraných osob toto násilí připravovat a páchat. Identifikace osob nacházejících se v radikalizačním procesu je možná za přispění různých profesí, a to i mimo bezpečnostní aparát jako jsou výše jmenované pomáhající profese, které zahrnují zejména lékařské obory, psychologii, pedagogiku i sociální práci. Pracovníci v sociálních službách, sociální kurátoři, učitelé, vychovatelé, zdravotníci, psychoterapeuti, manželští a rodinní poradci a další profesionální pracovníci jsou v kontaktu s klienty zpravidla dlouhodobě a mají tak vyšší možnost a příležitost rozpoznat změny osobnosti a další projevy, spojené s radikalizací a přípravou aktu extrémního násilí. Zapojení různých aktérů zabývajících se prevencí rizikového jednání, poruch chování a kriminality je nezbytné z důvodu synergické reakce různých profesí a bezpečnostních složek na možné příznaky radikalizace a inklinace k násilnými incidentům.

Metodika tedy poskytuje základní orientační rámec pro detekci rizikových osob v různých společenských segmentech. Je určena pro detekci a identifikaci rizikového chování **v prvním stupni**. Tento první stupeň je současně klíčový, neboť na adekvátním posouzení v tomto stupni

záleží další postup vůči potencialnímu ohrožovateli. V případě, že je sledovaný případ na základě indikátorů vyhodnocen jako relevantní z hlediska rizika extrémní agrese, je zapotřebí přijmout kroky k tzv. risk managementu. Další prověřování a odborné zacházení s potencialně radikalizovanou osobou pak předpokládá odborné konzultace a zapojení dalších aktérů zabývajících se předmětnou problematikou. Je důležité zdůraznit, že jednotlivé či izolované indikátory registrované ve vývoji osobnosti jedince či v analogických vnějších projevech nemusí představovat signifikantní riziko radikalizace. Avšak kombinovaný a kumulativní výskyt indikátorů u jedné osoby, v krátkém časovém úseku **s prvky zahrnující akceptaci násilí**, lze ovšem označit za rizikový. Využití indikátorů je možné pouze za předpokladu objektivního, nepředpojatého hodnocení konkrétní osoby a jejího jednání, bez zavádějící nebo zaujaté interpretace, generalizace či stereotypizace jedince. Jednotlivé indikátory vztahující se k určitému případu je zapotřebí vyhodnocovat ve vzájemných souvislostech a v kontextu aktuální situace osoby.

Extremismus a terorismus

V obecné rovině se extremismus odvíjí od extrémních postojů a uvažování, které vychází z fundamentálních norem a hodnot smýšlení o uspořádání světa. Většina z rozšířených definic uvádí jako charakteristické znaky extremismu:

- Tendence k absolutizaci jednoho myšlenkového směru či ideologického proudu,
- Intoleranci k diverzitě společnosti
- Hostilita k vybraným sociálním menšinám a jejich reprezentantům
- Projevy verbálního a neverbálního násilí
- Zpochybňování demokratických principů
- Snaha destabilizovat státní uspořádání a jeho složky
- Ospravedlňování násilí
- Realizace násilných činů

Nikoli všechny extremistické postoje a názory musí vést k násilnému činu. Přesto se mohou extremisté dopouštět protiprávních činů či jiného rizikového chování, které do jisté míry, představují možný prekursor budoucího násilí. Extremistické ideje a světonázory často zahrnují postoje ospravedlňující násilí na určitých skupinách obyvatelstva pro jejich skutečnou či domnělou příslušnost, případně jednotlivců, kteří optikou agresora tuto skupinu reprezentují. Terčem útoků se mohou stát i vybrané společenské autority, vládní představitelé, příslušníci bezpečnostního aparátu, náhodně vybrané osoby, ale i určité objekty a instituce,

symbolizují určitou entitu nebo sociální segment. Klíčovým atributem extremismu je dlouhodobá snaha jejich představitelů destruovat stávající státní systém či společenské uspořádání, a to různými způsoby včetně aktů extrémního násilí. Spektrum extremistických ideologických proudů je velmi rozmanité a v některých případech může mít hybridní povahu, akceptující různé ideje a akcentující aktuálně diskutovaná témata ve společnosti. Míra rizikivosti extremistických postojů se proporcčně odvíjí od schopnosti a ochoty použít a realizovat násilí k uskutečnění určitých cílů.

Za terorismus je považováno násilí či hrozba násilí, které zpravidla směřuje vůči civilnímu obyvatelstvu, symbolickým objektům nebo jiným cílům, které je motivováno určitými ideologickými přesvědčeními či doktrínami a jehož účelem je destabilizace či úplná destrukce stávajícího systému. Hranice mezi extremismem a terorismem mohou být za určitých okolností velmi obtížně identifikovatelné.

Další gradující hrozbou recentních let jsou individuální akty extrémního násilí, páchané osobami, které jsou zpravidla označovány jako osamělí aktéři či aktivní útočníci. Jejich motivy mohou být velmi subjektivní a bez konkrétního ideologického pozadí. Konsekvence všech výše uvedených násilných činů, bez ohledu na specifickou motivaci pachatelů, mohou být ve všech případech analogicky závažné. Projevují se v rovině bezpečnosti a společenské a představují závažnou hrozbu pro demokratický systém a jeho elementární hodnoty. Varovné signály provázející přípravu těchto skutků mohou být do jisté míry totožné nebo podobné.

Radikalizace

Akceptaci a prosazování extremistických idejí a aktů extrémního násilí ve většině dokumentovaných případů předchází určitá vývojová stadia, která jsou spojena s proměnou osobnosti a postojů jednotlivce. Odborná a bezpečnostní komunita obvykle nazývá tento proces radikalizací. Radikalizace je velmi individuální, zpravidla vícefázový proces, který je podmíněn a propojen s určitými okolnostmi, událostmi a faktory ve vnitřním a vnějším světě radikalizované osoby. Radikalizovaní a radikalizující se osoby představují heterogenní spektrum osobností s rozmanitým původem, rodinným zázemím, vzděláním, ekonomickým a sociálním statutem. Může se jednat osoby dlouhodobě konformní, nekonfliktní, dobře integrované, ale i jedince marginalizované. Radikalizace může být pozorována mezi osobami různého věku, pohlaví, národní či etnické příslušnosti, různého náboženského vyznání či politického přesvědčení. Mezi radikalizovanými osobami mohou být lidé zajímaví se intenzivně o extremistické ideologie a strategie, ale i osoby jejichž hlavním motivem je touha

po dobrodružství, adrenalinových aktivitách či obdivující se různým formám verbálního či neverbálního násilí, s kriminální minulostí či bez trestního záznamu. Univerzální profil radikalizované osoby by byl v kontextu možné prevence tohoto procesu či účinné intervence spíše kontraproduktivní. Heterogenní znaky radikalizovaných osob ukazují, že neexistuje všeobecně funkční metoda, jak radikalizaci ve společnosti zcela zastavit či eliminovat. Je prakticky velmi obtížné jednoznačně predikovat, která konkrétní osoba se bude radikalizovat a s jakými důsledky. Prožívání určitých událostí a reakce na specifické podněty, které provázejí život jedince jsou velmi subjektivní, stejně tak schopnost vypořádat se se zátěžovými situacemi. Míra rezilience osob vůči určitým situacím, ale extremistickým narativům a propagandě je poměrně rozmanitá a je důležité ji posilovat plošnou celospolečenskou osvětou a vzděláváním. Poznatky posledních let ukazují, že neoptimálnějším způsobem prevence násilí, vycházejícího z procesu radikalizace či analogických subjektivních pohnutek je včasná identifikace varovných signálů, které tento proces provázejí. Tyto se zpravidla manifestují v projevech a chování jedince, včetně jeho vzhledu, verbálním vyjadřování a činech. Radikalizace neprobíhá jednoznačně lineárně a nevede bezpodmínečně ve všech případech k aktivní přípravě, plánování či realizaci násilného činu. Některé radikalizované osoby soustředí svou pozornost na nenásilné aktivity jako je propagace určitých idejí, rekrutování či jiné podpůrné aktivity. I toto počínání je ovšem možné hodnotit z bezpečnostního hlediska jako rizikové, protože může ovlivňovat či inspirovat jiné osoby, které se násilně případně začnou projevovat. Je důležité zdůraznit, že nikoli všechny osoby, které tendují či se dopouštějí extrémního násilí či teroristického činu se vyznačují radikálními názory. Jejich skutky mohou mít příčinu v jiných oblastech, jako jsou existenční a ekonomické problémy, krize identity, tlak bezprostředního okolí, duševní či fyzické onemocnění nebo jiné osobní nesnáze či životní situace. Ideologická radikalizace může být v některých případech důsledkem tohoto stavu. Radikalizovaní jedinci nemusí být za všech okolností navázání na extremistickou organizaci či obdobné hnutí nebo jejich představitele. Může se jednat též o osoby, které se určitému názoru pouze obdivují anebo sdílejí určité vidění světa a názory, které jsou vlastní vybraným ideologiím nebo jejich reprezentantům. Tyto osoby jsou detekovatelné zpravidla až ve fázi, kdy se dramaticky mění jejich osobnost, návyky a sociální chování a tyto změny je možné pozorovat ve vnějším světě. Zmapování počtu takových osob je velmi obtížné, protože tento proces je v prvopočátečních fázích velmi latentní. Extremistická hnutí a teroristické organizace disponují značným množstvím narativů, které konvenují se způsobem, jakým vnímají svět a interpretují jistá fakta v ideových a ideologických zkratkách. K šíření těchto idejí se používají rozmanité metody, přičemž dominantním prostředím se zejména v posledních letech stává

internet a sociální sítě, i když ne výlučně. Sociální média jsou též platformou, kde dochází ke sdílení různých postojů ospravedlňujících či vybízejících k násilí, ale i návodů k výrobě improvizovaných zbraní, postupů ke spáchání násilného činu či ideových manifestů. Virtuální prostředí internetu může rovněž poskytnout zázemí pro přípravu a plánování násilného skutku či jiné formy extrémní agrese, ať již motivované ideologicky či individuálními pohnutkami. Mnoho projevů přípravných fází je možné ovšem detekovat i v běžném životě, ať již se jedná o rodinu, vzdělávací zařízení, zaměstnání, volnočasové aktivity, náboženská setkání či jiné sféry veřejného života.

Indikátory

Indikátory jsou označovány projevy osoby ve vnějším světě v rovině behaviorální, vizuální nebo verbální, které mohou naznačovat, že osoba prochází radikalizačním procesem, je radikalizována či radikalizuje druhé anebo, že připravuje nebo plánuje akt extrémního násilí. Výčet indikátorů níže není absolutní a představuje základní rámec pro orientaci v problematice a fundamentální detekci rizikového chování, případně tendencí či inklinace k radikalizaci. Zvýšenou pozornost je zapotřebí věnovat indikátorům zahrnujícím tendence a projevy násilí a agresivity či případné vazby na extremistické ideologie, hnutí a analogické skupiny. Ojedinelý výskyt jednoho indikátoru nezakládá bezpodmínečně relevanci rizikovost dané osoby. Ovšem v kombinaci s přítomností dalších indikátorů i souvisejících faktorů mohou představovat potencionální bezpečnostní riziko. Je nutné zdůraznit, že každý případ je zapotřebí hodnotit individuálně a v kontextech dané situace, děje či události. Jednotlivé kategorie indikátorů jsou popsány souvislým textem a dále názorně představeny ve formě praktických příkladů. Praktické příklady jsou pouze ilustrativní a demonstrují možné konkrétní podoby v reálném světě a prostředí. Určitý projev indikátoru může variovat či mít další alternativy.

Indikátor I

Pocity křivdy a nedocenění

Tento indikátor a jeho podobné projevy jsou zpravidla velmi subjektivní a nemusí být vždy odrazem reálného stavu. Jedinec prožívá určité situace velmi senzitivně, verbálně či svým chováním vyjadřuje nespokojenost se svým životem a kvalitou. Může se projevovat sníženou pracovní výkonností bez zjevné objektivní příčiny, prospěchovými problémy a nezvládnutí standardního průběhu studia nebo jiných aktivit. Vnitřní pocity se mohou též manifestovat v podobě konfliktů s nadřízenými, s kolegy, případně pedagogy, spolužáky nebo nejbližším sociálním okolím. V širším kontextu se mohou objevit kritické komentáře společenských

podmínek a stavu, případně obviňování ostatních osob či skupin osob z vlastních neúspěchů. Osoba je velmi háklivá na kritiku ze strany ostatních, může být pozorovatelná hypersenzitivita ke kritice vlastních výkonů či postupů. Jedinec může obviňovat svět a společnost, stylizovat se do role oběti, která se nemůže nijak uplatnit nebo se seberealizovat.

Praktické příklady:

- Osoba je verbálně agresivní, obviňuje kolegy a nadřízené z nespravedlivého přístupu.
- Jedinec se vyjadřuje kriticky na adresu vedení státu a politických rozhodnutí představitelů vlády.
- Student vyvolává konflikty s vrstevníky a spolužáky. Využívá každé příležitosti k verbálnímu útoku.
- Osoba si často stěžuje na podmínky v práci a na nemožnost postupu.
- Jedinec tvrdí, že nemá šanci na úspěch a že je vše ztraceno.

Indikátor II

Intolerantní a dehonestující výroky vůči ostatním

V rámci tohoto indikátoru se vyskytují u osoby tendence k jízlivému až útočnému zesměšňování ostatních, kteří mají jiný názor nebo jsou jinak odlišní. Výroky mohou mít charakter nepřátelské ironie a mohou se vyskytnout i různé vulgarismy. Jedinec může používat rozmanité dehonestující metafory, přirovnávání k odpudivým tvorům nebo jiné způsoby urážek. Vybrané osoby nebo skupiny osob jsou pejorativně označovány. Může se objevit morbidní humor, který má velmi zraňující formu a velmi hraniční sarkasmus. Osoba vystupuje často povýšeně a nadřazeně.

Praktické příklady:

- Osoba tvrdí, že všichni cikáni kradou a zneužívají sociální dávky.
- Jedinec se vyvyšuje nad ostatní, že on jediný chápe, kdo vládne světu a že je ekonomika ovládaná mocenskými elitami.
- Osoba je přesvědčena, že uprchlíkům se nemá pomáhat a že se má národ starat sám o sebe.
- Osoba tvrdí, že všichni černoši vypadají jako opice a jsou méně inteligentní než běloši.

Indikátor III

Morální pobouření nad domnělým/skutečným chováním určité skupiny obyvatel

Mezi projevy tohoto indikátoru patří různé formy pobouření až znepokojení nad chováním určité skupiny obyvatel, různých národnostních či etnických minorit nebo jiných menšin ve společnosti. Osoba se staví do role morálního arbitra, jako jediného, kdo je schopen situaci posoudit a vyhodnotit. Často je dotyčný přesvědčen, že on jediný má pravdu. Zpravidla má takový jedinec tendence nehodnotit situaci objektivně, zobecňovat, soudit celou skupinu podle chování jednoho člověka. V rámci tohoto indikátoru se mohou objevit typické projevy spojené se stigmatizací určité skupiny, ale i exaltovaná kritika činnosti určité mezinárodní organizace nebo instituce.

Praktické příklady:

- Osoba emotivně kritizuje fungování Evropské unie a tvrdí, že je třeba z této organizace vystoupit.
- Jedinec tvrdí, že určitá minorita má větší práva a zvýhodnění než ostatní lidé a že si to nezaslouží
- Osoba často mluví o tom, že homosexuálové jsou devianti a měli by být postaveni mimo zákon
- Osoba zmiňuje, že židé jsou šejdíři, podvodníci a že manipulují a ovládají světové mocnosti.

Indikátor IV

Morální pobouření nad násilím v muslimském světě, obviňování západu

Tato kategorie indikátorů se vztahuje k osobám upřednostňující radikální výklad islámského náboženství a analogické interpretace vybranými skupinami. V rétorice a projevech osoby se objevuje odsuzování životního stylu západní společnosti, vzdělávacího systému a dalších institucí. Charakteristické pro tuto skupinu je též exaltovaná kritika politických rozhodnutí v souvislosti s muslimskými zeměmi anebo kritika bezpečnostního aparátu, který je obviňován ze zaujatosti a neobjektivity a násilí na muslimech. Mezi další možné projevy může patřit kritika domnělé či skutečné diskriminace muslimů a v projevech se objevuje obviňování společnosti a politiků z diskriminace muslimů.

Praktické příklady:

- Jedinec tvrdí, že bezpečnostní kontroly nejsou objektivní a soustředí se pouze na muslimy.
- Osoba často hovoří o tom, že západní společnost je ve srovnání s muslimským světem zkažená, dekadentní a amorální.
- Osoba zmiňuje, že muslimové jsou ve státě diskriminováni a že se na ně ostatní lidé dívají s despektem
- Jedinec je přesvědčen, že na všechny muslimy se ostatní dívají jako na budoucí teroristy
- Osoba si myslí, že muslimové jsou obětmi a že se na nich státy dopouštějí neoprávněně násilí.

Indikátor V

Nekompromisní /netolerantní názory odvozené z extremistické ideologie

V rámci této kategorie je možné pozorovat určité výroky, které odpovídají určité extremistické ideologii či světonázoru. Může se jednat o různé diskriminační výroky, antisemitské názory, protižidovské předsudky, xenofobní rétoriku a exaltovanou kritiku a iracionální soudy o odlišných etnikách a národnostech, rasistické vidění světa. Dle konkrétního ideologického proudu mohou být přítomny indikátory spojené s odmítáním demokratických principů a státního zřízení a antisystémovými postoji. Dále se mohou vyskytovat názory spojené s disrespektem ke společenské diverzitě, nenávislné postoje a projevy vůči sexuálním menšinám nebo jiným minoritám. Mnoha ideologickým proudům je rovněž vlastní relativizace, dehonestace a kritika bezpečnostních složek.

Praktické příklady:

- Osoba tvrdí, že policie je k ničemu a že by se všechny věznice měly zrušit.
- Jedinec často zmiňuje, že na světě existuje pouze devět procent rasově čisté populace.
- Jedinec tvrdí, že všechny ženy jsou promiskuitní a pokrytecké a že si zaslouží znásilnění a domácí násilí.

- Osoba často říká, že by se měli zavřít všichni homosexuálové, že je to špína společnosti.
- Jedinec tvrdí, že islám je zlo a že by se měl ve státě zakázat.

Indikátor VI

Snadné rozpoutání konfliktu

V rámci tohoto indikátoru jsou charakterizovány projevy osoby, která se chová často konfliktně v různých situacích. Ve zvýšené frekvenci je pozorováno výrazně argumentativní vystupování a impulzivní reakce na drobné podněty nebo neshody. Přítomna může být verbální agrese nebo dokonce vyhledávání záminky pro rozpoutání konfliktu. Osoba může být konfliktní v jednání na úřadech nebo v obdobných institucích, mít konfliktní vztahy s rodinnými příslušníky, objevují se tendence k nerespektování pokynů a nařízení autorit nebo též problémy v rámci občanského soužití a sousedských vztahů.

Praktické příklady:

- Žák je verbálně agresivní na pedagoga, nerespektuje jeho pokyny, ignoruje napomenutí.
- Osoba opakovaně vulgárně nadává úřednicím na obecním úřadě, podává stížnosti, uráží zaměstnance.
- Jedinec vyvolává v rodinném prostředí diskuse nad určitými tématy, přesvědčuje o své pravdě, rozčiluje se a nadává, pokud má někdo jiný názor.
- Osoba vyvolává konflikty se sousedy v banálních situacích, ve věcech dennodenní rutiny či běžných mezí občanského soužití.

Indikátor VII

Extrémní lpění a vyžadování dodržování náboženských předpisů

Tento indikátor se vyznačuje především tím, že daná osoba striktně lpí na náboženských předpisech a z pravidla stejné jednání vyžaduje i po dalších osobách. Toto jednání se zpravidla projevuje v rámci rodiny, ale může mít i širší společenské kontexty. Extrémní forma tohoto jednání pak může narážet i na zákony většinové společnosti, bývá např. často v rozporu s právy

dítěte, právem na rovnoprávnost pohlaví či právy sexuálních menšin. Bývá také často spjata s pocity nadřazenosti a povýšenosti nad všemi ostatními, kteří nepatří mezi souvěrce, popř. až nenávisť k nim.

Praktické příklady:

- Osoba vyžaduje modlit se i malým dětem, za nedodržování náboženských povinností je fyzicky trestá
- Manžel z důvodu svého vyznávání islamistického výkladu islámu vyžaduje po manželce, aby se dovolovala, pokud chce kamkoli vyjít z domu, schvaluje jí, pokud chce studovat nebo jít do zaměstnání, dopouští se domácího násilí
- Osoba šíří na internetu příspěvky s homofobním nebo antisemitským podtextem, a to z důvodu náboženského extremismu
- Osoba se z důvodu extrémistického výkladu náboženství odmítá integrovat do většinové společnosti a totéž požaduje po svých souvěrcích.
- Typickým příkladem je zakazování dětem, aby si hledaly kamarády mezi jinověrci/ateisty

Indikátor VIII

Dehonestace a urážení jednotlivců či skupin

V rámci této kategorie se jedinci projevují tím, že ve vysoké frekvenci nebo častých situacích dehonestují určité skupiny osob nebo jejich představitele. Terčem verbální agrese či jiných forem dehonestace mohou být představitelé různých etnických a národnostních menšin či případně jiné minoritní skupiny ve společnosti. Toto jednání a chování může být pozorovatelné v úzkých skupinách, ale i veřejném prostoru. Dějištěm mohou být veřejná shromáždění, demonstrace, ale i komunikace v rámci sociálních médií.

Praktické příklady:

- Osoba hovoří pejorativně u muslimské komunitě, tvrdí, že představují hrozbu pro stát a že jsou všichni náboženští fanatici
- Jedinec vulgárně označuje uprchlíky různými dehonestujícími slovy.
- Osoba uráží politické představitele, označuje je za diletanty, hlupáky a příživníky.

Indikátor IX

Projevy deprese

Tato kategorie indikátorů se vztahuje k psychickému rozpoložení a nejedná se o odbornou diagnózu, ale o jisté varovné signály, které v kombinaci s dalšími kategoriemi mohou indikovat počínající či gradující radikalizační proces. V rámci pozorovatelných projevů je možné identifikovat u osoby symptomy skleslosti, znatelný pokles energie, volnočasových aktivit a zájmů. V rámci běžných činností se objevují poruchy koncentrace, jedinec se snadno unaví, může mít snížené sebevědomí či případně poruchy spánku. K dalším možným příznakům mohou patřit úzkostné stavy různé intenzity, psychomotorický neklid, variabilní pocity viny a bezcennosti, snížení schopnosti se radovat. V některých případech jsou detekovatelné i myšlenky na sebevraždu či mluva o možnostech ukončení života.

Praktické příklady:

- Student se výrazně zhoršil prospěchově, izoluje se od ostatních spolužáků, opustil sportovní klub, do kterého dříve s nadšením docházel
- Osoba se chová sklesle, klesá pracovní výkonnost, je zasmušilá, bez nálady, straní se ostatních spolupracovníků, nereaguje na pozvání ke společným aktivitám.
- Jedinec tvrdí, že se mu nic nedaří, je neschopný, bezcenný, že život nemá smysl
- Osoba často zmiňuje, že nemůže jíst a spát a že by raději nebyla na světě, který je nespravedlivý a nemožný mu uspět v osobním či profesním životě

Indikátor X

Agresivní jednání

Tento indikátor a jeho podkategorie reflektují varovné signály spojené s agresivním jednáním. V chování osoby je možné pozorovat impulzivní reakce na určité podněty v bezprostředním okolí či určitá témata. Mezi charakteristické projevy může patřit i nepřímá agrese ve formě intrikování a pomlouvání. Další pozorovatelné chování zahrnují popudlivé vystupování nebo afektivní explozi. Jedinec může být výrazně negativní, v kontextu radikalizačního procesu

je možné identifikovat nenávistné nebo závistivé projevy nebo projekce nepřátelství na druhé osoby.

Praktické příklady:

- Osoba pomlouvá své sousedy, že jsou hluční, moc utrácejí, že si určitě vydělávají peníze ilegálním způsobem
- Jedinec je verbálně agresivní v dopravních prostředcích, tvrdí, že mladí lidé jsou nevychovaní, nadává jim do spratků a grázlů
- Žák vulgárně nadává spolužákům, útočí na fyzické slabší žáky a chová se nepřátelsky vůči komukoli, kdo se pozastavuje nad jeho chováním
- Osoba se agresivně vymezuje vůči komukoli, kdo se staví kriticky vůči jeho stylu života a světonázoru, uráží sousedy, poškozují jejich majetek vulgárními nápisy
- Osoba vyhledává fyzické střety v rámci fotbalových zápasů či v bezprostředním okolí stadionu, soustřeďuje se zejména na představitele menšin

Indikátor XI

Vyhrožování násilím na sociálních sítích

V rámci této kategorie je možné registrovat různé způsoby vyhrožování ve virtuálním prostředí internetu. V souvislosti s radikalizačním procesem jsou charakteristické různé výzvy, nabádání, ospravedlňování či podněty k násilí ve vztahu k jedincům či skupinám obyvatel. Tyto projevy mohou mít rozmanitou podobu ve formě textu, vět, hesel nebo diskusí, ale i v grafické podobě prostřednictvím kombinací symbolů, videí aj.

Praktické příklady:

- Student vyhrožuje na sociálních sítích svému učiteli, že ho zabije
- Jedinec šíří na sociálních sítích výhrůžky vůči všem židům, že je zapotřebí znovuobnovit vyhlazovací tábory a poslat všechny tyto osoby do plynu
- Osoba vyhrožuje komunálnímu politikovi na sociálních sítích, že až ho potká, tak mu rozbije hubu
- Osoba vyhrožuje v internetovém prostředí všem Rómům, že je upálí jako ve Vítkově a přikládá k tomu fotografie vztahující se k případu žhářského útoku

Indikátor XII

Opakované fyzické útoky

Tento indikátor a jeho formy pokrývá různé projevy fyzických útoků na osoby. Může se jednat o velmi rozmanité spektrum násilí, přičemž terčem útoku mohou být v kontextu radikalizace a inklinace k extrémnímu násilí představitelé určitých sociálních skupin, ale i jinak nespecifické kategorie osob. Fyzické násilí je varovným signálem zejména v případě, když má stupňující, intenzivnější nebo opakovaný charakter. Důležitým aspektem jsou pohnutky fyzického útoku a kontexty události. V rámci detekce radikalizace je důležité objasnit, co útoku předchází či jaké atributy ho doprovázejí.

Praktické příklady:

- Skupina studentů napadla fyzicky osoby bez domova, které polila benzínem a zapálila
- Osoba napadla opakovaně dva muže vedoucí se za ruku na ulici s nadávkami, že jsou zasraní teplouši
- Jedinec fyzicky napadl policistu se slovy, že jsou poplatní režimu a nástroj politických represí
- Osoba fyzicky zaútočila na vietnamského muže se slovy, ať táhne domů a nebere tady lidem práci

Indikátor XIII

Vyhrožování násilím konkrétní osobě nebo skupinám osob doprovázené projevy ideologie

Tato kategorie se vztahuje k případům, kdy v jednání osoby je již rozpoznatelný vliv určitého extremistického ideologického proudu, světonázoru či určitého hnutí, které ospravedlňuje, hlásá nebo propaguje násilí. Vyhrožování násilím je v tomto případě již více adresné, ať již ve vztahu ke konkrétní osobě či skupině osob, pro domnělou či skutečnou příslušnost k určité sociální skupině. Samotné vyhrožování a jeho charakter se opírá o určitý názorový proud, ideologii nebo koncept. Osoba těmito postoji může ospravedlňovat své konání nebo odůvodňovat oprávněnost výhrůžky násilím. Ve spojitosti s dalšími indikátory se jedná o poměrně rizikovou kombinaci v rámci radikalizačního procesu.

Praktické příklady:

- Osoba vyhrožuje žhářským útokem vůči ubytovně, kde jsou převážně cizinci, opírá se o konspirační teorie, že evropské obyvatelstvo bude vytlačeno a zlikvidováno migranty
- Jedinec vyhrožuje židovské komunitě a odvolává se na antisemitské postoje a prohlášení šířené v extremistické komunitě
- Osoba vyhrožuje vystřílením gay klubu s inspirací teroristickým útokem konkrétního pachatelem v zahraničí

Indikátor XIV

Sdílení a prezentace symboliky s násilným obsahem online

Pro tuto kategorii jsou charakteristické činnosti spojené se sdílením a prezentací symboliky, kde se objevuje určitý atribut násilí. Jedná se o indikátor charakteristický pro radikalizační fázi, kdy se jedinec začíná pozvolna ztotožňovat s násilím, ať již v kontextu extremistické nebo teroristické organizace nebo bez konkrétních vazeb. V tomto procesu je násilí určitým způsobem normalizováno. Násilné motivy se mohou objevovat formou sdílení symboliky, textů, videí a jiných zobrazení s násilným a(nebo) extremistickým obsahem na sociálních sítích nebo ve formě sebezprezentace s vybranými symboly, typickými gesty či vzezřením.

Praktické příklady:

- Osoba se vyfotografuje se zdviženou pravicí, tzv. hajlováním a videu umístí na profil na sociální síť
- Jedinec umístí svoji fotografii v militantním vzezření a se zdviženým ukazovákem na sociální síť, aby vyjádřil svoje sympatie s teroristickou organizací
- Osoba používá v komunikaci na diskuzních fórech extremistické symboly a akronymy s násilným poselstvím (např. GTKRWN – Gas The Kikes Race War Now – Židy do plynu, rasovou válku teď)
- Jedinec sdílí v rámci online komunikace akronym ACAT (All Cops are Targets – Všichni policisté jsou cíle)

Indikátor XV

Prezentace symbolů s extremistickým nebo násilným obsahem ve formě oblečení a na předmětech

Ztotožnění či sympatie s extremistickými ideologiemi, teroristickými skupinami či jiným hnutím nebo světonázorem může být manifestováno prostřednictvím symbolů ve formě oblečení a oděvních doplňků. Určité oděvní značky jsou zneužívány extremistickými subjekty k vyjádření sounáležitostí nebo sympatií s určitou ideologií. Symboly mohou být na různých doplňcích jakou jsou nášivky, nálepky, šperky, ale i ochranné prostředky (rouška v průběhu pandemie), na dopravních prostředcích, zavazadlech anebo ve formě plakátů nebo vlajek.

Praktické příklady:

- Osoba nosí tričko s nápisem Meine Ehre heisst Treue – Mojí ctí je věrnost, heslo typické pro neonacistickou scénu
- Jedinec nosí prsten s vyobrazením modifikované vlajky teroristické organizace tzv. Islámský stát
- Student nosí do školy předměty s vyobrazením Adolfa Hitlera a dalších osobností spojených s Třetí říší
- Jedinec se účastní demonstrace v tričku s vyobrazením Ku Klux Klanu

Indikátor XVI

Vyhledávání a shromažďování textů a propagačních materiálů s extremistickým obsahem

Tato kategorie se vztahuje na případy, kdy dochází k aktivnímu vyhledávání a shromažďování propagačních materiálů s extremistickým obsahem ve formě oblečení, doplňků, vlajek, odznaků či dalších předmětů, které mají extremistický charakter v podobě textů nebo zástupné symboliky. Může se jednat též o stahování textů, stanov, manifestů či podkladů k veřejným projevům v digitální podobě v online prostoru nebo sledování videí a dalších elektronických informací souvisejících s extremistickou ideologií či skupinou.

Praktické příklady:

- Osoba shromažďuje manifesty masových vrahů a teroristů, studuje manifest Brentona Tarranta (Christchurch, Nový Zéland, 2019) anebo Gendrona Payton (Buffalo, USA, 2022)
- Jedinec si v online prostoru kupuje předměty s neonacistickými symboly jako je hákový kříž, numerická symbolika 18, 88 a trička s vyobrazením Iana Stuarta Donaldsona
- Osoba si na internetu stahuje video tzv. Islámského státu a vyhledává propagandistické časopisy džihádistických teroristických organizací v elektronické podobě
- Jedinec si kupuje knihy popíračů holocaustu, které zpochybňují průběh, existenci a následky holocaustu

Indikátor XVII

Aplikace tetování s extremistickým nebo násilným obsahem

Tato kategorie indikátorů reflektuje trend ztotožňování se s extremistickou ideologií či obdiv k určité formě násilí prostřednictvím aplikace specifického motivu tetování. Vytetované symboly mohou být v podobě číselné, alfanumerické, zobrazovat určité postavy významné v extremistickém prostředí, terorismu nebo násilném prostředí, znaky a symboly určitých skupin, určité slogany, zkratky akronymy nebo jiné zástupné podobě. Objevují se napříč ideologickým spektrem, přičemž v rámci určitých hnutí se objevují ve vyšší frekvenci. V rámci radikalizačního procesu představuje tento projev zpravidla umocňující se přesvědčení a sounáležitost s určitým proudem.

Praktické příklady:

- Osoba má vytetovanou tvář Leona Degrelleho, belgického fašistického politika
- Jedinec má vytetovánu na těle vlajku Islámského státu
- Osoba má vytetované na těle symboly spojené s Třetí říší
- Jedinec má na těle vytetovánu tvář Andrease Breivika
- Na těle osoby se vyskytuje tetování číslovky 14 spolu s textem We must secure the existence of our people and the future for white children (My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost pro bílé děti)

Indikátor XVIII

Militantní profil na sociálních sítích

V rámci této kategorie indikátorů jsou objektivně pozorovatelné tendence a projevy stylizace do role válečníka a bojovníka, a to především na sociálních sítích. Osoba se prezentuje v militatntím oděvu, užívá obdobné doplňky, insignie, gesta a vojenské hodnosti. V komunikace a veřejných diskusích používá vojenskou terminologii a slovník. Obecně vyjadřuje sympatie k vojenskému stylu života, zdůrazňuje potřeby disciplíny, řádu, vojenského výcviku. Zveřejňuje vlastní fotografie v maskáčovém oblečení, s chladnými či střelnými zbraněmi, sdílí a šíří obdobné příspěvky, používá vojenské obraty, gesta, případně tetování charakteristické pro některé jednotky nebo jiné bojové či subverzní organizace.

Praktické příklady:

- Jedinec preferuje maskáčové oblečení v rutinním životě. Cestuje v něm v městské dopravě a používá vojenskou terminologii.
- Osoba se vyfotila v s gestem typickém pro extremistickou organizaci a umístila fotografii jako profilovou na sociálních sítích.
- Student pořizuje fotografie v kvazi-vojenském oblečení a prezentuje se v roli bojovníka s imitací střelných zbraní

Indikátor XIX

Aktivní fyzická příprava a nácvik boje

Tato kategorie indikátorů se vztahuje na aktivity spojené s možným nabytím dovedností, které mohou být hypoteticky využity při páchání extrémní formy násilí. Ojedinelý výskyt některého indikátoru nemusí být problematický. V kombinaci s dalšími varovnými signály může ovšem potencionální rizika zvyšovat. Jedná se o různé formy návštěvy střelnic z důvodu výkonu povolání, sportu, členství v klubu nebo sběratelství s různou mírou četnosti. Může se jednat též o nácvik bojových taktiky, přípravu v boji s chladnými a alternativními zbraněmi, pravidelná participace na kurzech přežití apod.

Praktické příklady:

- Jedinec pravidelně navštěvuje střelnice, účastní se střeleckých soutěží, je známý relativizací domácího násilí na ženách a bagatelizací znásilnění a dalších forem sexuálního zneužívání
- Osoba má legálně drženou zbraň a pravidelně chodí na střelnice. Netají se svými militantními postoji a radikálními názory.
- Příslušník bezpečnostního sboru má legálně drženou zbraň pro výkon povolání, je verbálně agresivní, přiklání se ke konspiračními teoriím různého druhu.

Indikátor XX

Paramilitarismus

V rámci této kategorie jsou reflektovány situace spojené se založením, vedením či členstvím ve skupině, kterou je možné označit jako paramilitární a domobranecké organizaci. Mezi další subkategorie může patřit snaha či úsilí shromažďovat, sdílet a šířit informace o těchto organizacích. Dále se může jednat o verbální, finanční, materiální či jinou formu podpory takových skupin.

Praktické příklady:

- Osoba je členem domobranecké skupiny, má legálně drženou zbraň a vyjadřuje se hanlivě o migrantech.
- Jedinec založil sousedskou hlídku, která má charakter domobranecké skupiny, vede její webové stránky a rekrutuje další osoby do této organizace.
- Osoba s tendencemi šířit proruskou propagandu a konspirační teorie finančně podporuje paramilitární organizace v České republice.
- Jedinec je člen domobranecké skupiny, neoprávněně a bez důvodu kontaktuje osoby v blízkém okolí, chová se nadřazeně, zjišťuje informace, sleduje sousedy, monitoruje jejich pohyb a aktivity

Indikátor XXI

Bojový výcvik v České republice a (nebo) v zahraničí

Tato kategorie zahrnuje případy aktivního bojového výcviku a fyzické přípravy, která má dlouhodobější charakter a zpravidla profesionální nebo velmi dobrou úroveň. Jedná se o různé formy zkušeností z boje nebo z výcviku u armády, bezpečnostních sborů, soukromých bezpečnostních agentur, paramilitárních složek anebo jiných bojových uskupení v České republice nebo v zahraničí. Může se jednat i o výcvik v organizaci partyzánského typu, cizinecké legii nebo zkušenosti z guerillového boje. Součástí této kategorie může být i výcvik u organizace, kterou je možné označit jako extremistickou nebo teroristickou spojený s pobytem v zahraničí.

Praktické příklady:

- Jedinec pravidelně navštěvuje tzv. MMA tělocvičny (Mixed Martial Arts), kde se sporadicky vyskytují osoby s vazbami na extremistickou scénu nebo kriminální subkultury
- Osoba absolvovala dlouhodobý výcvik v Armádě České republiky, projevuje se radikálně, verbálně útočí na minority
- Jedinec strávil několik měsíců v Sýrii, jeví známky intenzivní fyzické přípravy a výcviku, usiluje o vstup do extremistické organizace v České republice

Indikátor XXII

Vyjadřování obdivu násilným incidentům a pachatelům násilných útoků

Ztotožňování se s pachateli násilných incidentů či masového násilí a vyjadřování obdivu k těmto skutkům představuje další kategorii relevantních indikátorů. Pro tuto skupinu indikátorů jsou charakteristické verbální projevy a jiné formy adorace násilných skutků a jejich pachatelů. Pachatelé jsou nekriticky adorováni, v rétorice daných osob mohou být tyto osoby oslavovány, nazývány hrdiny či mučedníky. Tito pachatelé jsou dávání za vzor hodný následování. Obdiv k jejich skutkům může být šířen různými způsoby, včetně online prostředí. Analogicky se jedinec může vyjadřovat obdivně či souhlasně k teroristickým útokům nebo extrémnímu násilí obdobného druhu.

Praktické příklady:

- Jedinec vyjadřuje obdiv k teroristickému útoku v USA, Oklahomě v roce 1995 a tvrdí, že by se tento čin měl následovat
- Osoba oslavuje teroristický čin pachatele Anise Amriho z roku 2016, spáchaného v Německu, v Berlíně. Nazývá pachatele inovátorem a hrdinou
- Jedinec chválí teroristické útoky džihádistických sebevražedných útočníků, mluví o nich jako o mučednících
- Osoba glorifikuje násilné útoky aktivních střelců ve školách na sociálních sítích

Indikátor XXIII

Sdílení příspěvků o taktice teroristických útoků a masových vrahů

Tato kategorie se vztahuje na aktivity spojené se sdílením informací o metodách a postupech teroristických organizací a masových vrahů v online prostoru. V rámci této skupiny indikátorů se jedná v obecné rovině o sdílení a šíření těchto informací v kyber prostředí. Zveřejňovány jsou informace dostupné z otevřených zdrojů, ale mohou se objevit i další informace, ať již reálné či smyšlené, které vyplývají z diskusí na sociálních sítích nebo z jiných zdrojů. Aktéři těchto jednání mohou čerpat i z propagandistických časopisů a dalších materiálů.

Praktické příklady:

- Osoba aktivně sdílí informace na sociálních sítích o postupu džihádistických organizací při spáchání útoku za pomoci improvizovaného nástražného systému
- Osoba rozebírá podrobně a sdílí informace o kombinovaném teroristickém útoku v Londýně, Velké Británii v roce 2005, diskutuje o možném zintenzivnění a zefektivnění podobného útoku
- Jedinec analyzuje teroristický incident ve škole v Beslanu z roku 2004, zastává se teroristů, oceňuje použitou taktiku a sebevražedné činy
- Osoba rozvíjí debaty o možnostech teroristického útoku v České republice a o bezpečnostní senzitivě vybraných objektů, které lze označit jako *měkké cíle*

Indikátor XXIV

Výroba materiálů s extremistickým obsahem

Tento indikátor a jeho podkategorie jsou charakteristické pro osobu, které už je poměrně intenzivně navázanou na určitou extremistickou organizaci či ideologii. Jedinec se s daným světovým názorem už ztotožňuje a považuje za důležité, a v některých ohledech, i nezbytné informace dále ve společnosti šířit. Participuje na tomto procesu, ať již ze své vůle, či z pokynu vůdčích osobností organizace, prostřednictvím vlastní výroby různých propagačních předmětů a materiálů, nebo zprostředkováním této výroby. Může se jednat o různé typy předmětů jako jsou šablony, nálepky, magnety, vlajky, odznaky, nášivky, oblečení a jeho doplňky a další předměty propagující danou ideu. Z hlediska závažnosti se jedná o pokročilé stadium radikalizační fáze, které může dále progradovat.

Praktické příklady:

- Osoba zajistila výrobu trička s vyobrazením postavy Rudolfa Hesse s nápisem *Nikdy nezapomeneme*
- Osoba se podílela na výrobě odznaků s vyobrazením loga pravicové extremistické skupiny Wotan Jugend a dalším symboly notoricky spojenými s extremistickou scénou jako jsou runy, černé slunce a ikonické barvy charakteristické pro nacistické Německo
- Osoba se podílela na výrobě trička s vyobrazením masového vraha Andreas Breivika, který spáchal teroristický útok v roce 2011 v Norsku z ideologických a nenávistných pohnutek.

Indikátor XXV

Aktivní komunikace s extremistickou organizací v online prostoru

Tato skupina indikátorů reflektuje případy, kdy dotyčný jedinec již aktivně komunikuje s členy a sympatizanty konkrétní extremistické organizace v České republice nebo v zahraničí. Dochází k frekventované a opakované výměně názorů, sdílení zkušeností, diskusí nad různými tématy, sdílení příspěvků a informací na sociálních sítích ve formě textů, symbolů, odkazů nebo dalších forem elektronické komunikace.

Praktické příklady:

- Osoba je v kontaktu s členy neonacistické organizace a zajímá se o plánované akce a je ochotna se těchto zúčastnit
- Jedinec je zapojen do diskuzí s anarchistickým hnutím, zajímá se o žhářské útoky na vozidla policie a vyjadřuje podporu těmto akcím
- Jedinec je aktivní v online prostoru, kde diskutují členové incelových hnutí a analogických skupin o možnostech páchaní násilí na ženách

Indikátor XXVI

Navštěvování extremistických akcí ve formě aktivní účasti

V rámci této kategorie se jedná o formu aktivní účasti jedince na různých akcích pořádaných extremistickými organizacemi. Může se jednat o aktivity různých ideologických skupin a obdobných rizikových hnutí a organizací. Jednotlivé subkategorie zahrnují účast na veřejných shromáždění, fotbalových zápasech, organizovaných bitkách, pochodech, náboženských setkáních, koncertech, happeninzích, demonstracích, přednáškách, školeních, kurzech či jiných relevantních akcích.

Praktické příklady:

- Jedinec se účastní pravidelně demonstrací neonacistických skupin za účelem vyjádření odporu vůči migrantům a uprchlíkům
- Osoba se účastní akcí extremistických ekologických organizací za účelem tzv. blokády důlních pracovišť
- Jedinec pravidelně navštěvuje přednášky radikální imáma, který ospravedlňuje násilí na nevěřících
- Jedinec navštěvuje koncerty neonacistických hudebních těles (tzv. White Power Music – Hudba Bílé síly)

Indikátor XXVII

Náborování do extremistické/teroristické organizace

V rámci této kategorie dochází k jednání, které zahrnuje aktivní propagaci extremistických myšlenek a proces rekrutace dalších osob. Dochází k náboru nových přívrženců do extremistické, teroristické organizace či obdobného hnutí formou přesvědčování, slibování, lichocení, prezentací výhod, ospravedlňování existence a cílů organizace, manipulaci a indoktrinací. Tento proces může probíhat osobně v různých prostředích nebo v kyberprostoru. Cílem náborování mohou být různé osoby různých věkových kategorií, pohlaví, vzdělání či statusu. Náborování může probíhat přímou komunikací anebo zástupnými symboly.

Praktické příklady:

- Jedinec pravidelně komunikuje s náctiletým na sociálních sítích a podněcuje ho ke vstupu do neonacistické organizace
- Osoba v rámci kroužku volnočasových aktivit sportovního charakteru přesvědčuje ostatní o nutnosti anarchistického boje a vstupu do takto zaměřené organizace
- Studentka komunikuje online s bojovníkem džihádické teroristické organizace a činí přípravy k vycestování s úmyslem provdat se za tohoto muže a bojovat v zahraničí
- Studentka je manipulována partnerem k morálnějším způsobu života, který ji doporučuje vstup do sekty, která údajně funguje v rámci disciplíny a akceptovatelných morálních hodnot. V případě odmítnutí jí zastrašuje peklem a zatracením

Indikátor XXVIII

Šíření návodů a instrukcí k násilnému útoku

Tato kategorie indikátorů se vztahuje na situace, kdy už jsou aktivně sdíleny a šířeny materiály, manuály, instrukce a další relevantní detailní informace o taktice a strategiích spáchání násilného činu charakteru masové vraždy nebo teroristického útoku. Dominantním prostorem pro tato jednání jsou zpravidla sociální média a virtuální prostředí internetu. Nelze ovšem vyloučit i jiné formy distribuce a sdílení. Jedná se zpravidla o různé návody a scénáře, reflektují bezpečnostní situace objektu či místa, který má být terčem útoku.

Praktické příklady:

- Jedinec se inspiruje násilnými útoky na středních školách. Šíří informace a podrobné detaily o těchto incidentech. Zveřejňuje informace o charakteru zbraní a munici použité pachatelem
- Osoba se obdivuje teroristickému útoku ve Vídni z roku 2020, studuje postup pachatele a sepisuje scénář možného provedení v České republice. Tento materiál sdílí online
- Student sleduje a shromažďuje informace o teroristických útocích za použití mačety, kdy oběti byly dekapitovány. Tyto informace zveřejňuje na svém profilu na sociálních sítích

Indikátor XXIX

Financování extremistické/teroristické organizace nebo jejich reprezentanta

V rámci této kategorie se jedná o aktivity spojené se shromažďováním finančních prostředků ve prospěch extremistické, teroristické či obdobné organizace nebo jejich členů. Finance mohou pocházet z legálních či ilegálních zdrojů. Může docházet i k podpoře konkrétní akce, násilného incidentu nebo konkrétní osoby ve formě zajišťování logistiky, cestovních dokladů, krytí, útekových trasy, výzbroje a výstroje financováním těchto aktivit. Členové extremistických organizací mohou být podporováni finančně i jinými způsoby investicemi do propagandy a dalších činností podobného druhu.

Praktické příklady:

- Jedinec vybírá finance za účelem podpory neonacistické organizace a výroby propagačních materiálů
- Jedinec posílá finanční prostředky ikonické postavě teroristické džihádistické organizace v zahraničí
- Osoba se spolupodílí na financování nákupu střelných zbraní pro extremistickou organizaci
- Jedinec financuje obstarání cestovních dokladů pro členy teroristické organizace

Indikátor XXX

Snaha o vycestování ze země do míst válečného konfliktu s cílem připojit se k extremistické organizaci

Tato skupina indikátorů se vztahuje na případy aktivní přípravy k vycestování ze země za účelem připojení se či jiné formy podpory extremistické, teroristické nebo analogické skupiny. V rámci jednotlivých subkategorií dochází ke shromažďování a sdílení informací o možnostech vycestování do míst válečného konfliktu nebo zemí, kde jsou aktivní teroristické organizace a snah připojit se či podporovat takovou organizaci materiálně nebo finančně. Může jít o případy navádění nebo podněcování k vycestování a připojení se k organizaci nebo jinou formu zprostředkování takové cesty.

Praktické příklady:

- Jedinec vycestoval ze země s úmyslem překročit turecko-syrské hranice a připojit se k teroristické organizaci tzv. Islámský stát
- Osoba aktivně motivuje jiné, aby se připojily k proruským separatistům a zapojily se do boje, sdílí praktické návody, jak vycestovat a neupoutat pozornost bezprostředního okolí
- Studentka komunikuje online s bojovníkem džihádistické teroristické organizace a činí přípravy k vycestování s úmyslem provdat se za tohoto muže a bojovat v zahraničí

Přehled použité a související literatury:

- BORUM, R. Radicalization Into Violent Extremism I. A Review of Social Science Theories. *Journal of Strategic Security*. 2011. [online]. 4, 7–36 [cit. 26.04.2022]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.5038/1944-0472.4.4.1>
- BORUM, R. Assessing Risk for Terrorism Involment. *Journal for Risk Assessment and Management* [online]. 2, 63–87. 2015 [cit. 26.04.2022]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1037/tam0000043>
- CORTE IBÁÑEZ, Luis de la. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. Historie (Academia). ISBN 9788020017246.
- ČEJKA, M. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 9788087029190.
- DYER, E. and R. SIMCOX. *Al-qaeda in the United States: A Complete Analysis of Terrorism Offences*. London: Henry Jackson Society, 2013. ISBN 978-1-909035-05-8
- GITHENS-MAZER, J. “*The Rhetoric and Reality: Radicalization and Political Discourse.*” *International Political Science Review* 33, 2012. (5): 556–567.
- HAMM S. M.. *Prisoner Radicalization: Assessing the Threat in U.S. Correctional Institutions*. NIJ Journal No. 261, October 2008. [online]. [cit. 21.11.2016] Dostupné z: <https://www.nij.gov/journals/261/pages/prisoner-radicalization.aspx>
- HEGGHAMMER, T. *The recruiter’s dilemma: Signaling and rebel recruitment tactics*. *Journal of Peace Research*, 50 (1), 2012. pg 3-16.
- MCCAULEY, C. a MOSKALENKO, S. Understanding Political Radicalization: The Two-pyramid Model. *American Psychologist* [online]. 2017.72(3), 205–221 [cit. 26.04.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/amp0000062>
- MELOY, J. R. a HOFFMANN, J. *International Handbook of Threat assessment*. Oxford, NY: Oxford University Press. 2014.
- MONAHAN, J. The individual risk assessment of terrorism. *Psychology, Public Policy, and Law*. 2012. [online]. 18(2), 167–205 [cit. 26.04.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/a0025792>
- SCHUURMAN, B. a EIJKMAN, Q. Indicators of terrorist intent and capability: Tools for threat assessment. *Dynamics of Asymmetric Conflict*, 8(3), 215–231. 2015.
- SILBER, M. a BHATT, A. *Radicalization in the West: The Homegrown Threat*. New York: New York City Police Department. 2007.

SIMON, J. D.. Lone Wolf Terrorism: Understanding the Growing Threat. Amherst, New York: Prometheus Books. 2013.

ZICK, A., BÖCKLER, N., ROTH, V. a STETTEN, L-M. Ultimative Identitäten und expressive Gewalt: Radikalisierungsmechanismen im Zuge von extremistischen Mehrfachtötungen und Attentaten an Schulen in Deutschland. Forum Kriminalprävention 2016. [online]. 2, 27–31 [cit. 26.04.2022].

Dostupné z: <https://pub.uni-ielefeld.de/record/2903610>

Seznam publikací předcházející metodice:

VEGRICHTOVÁ, B. Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4.

VEGRICHTOVÁ, B. a kol. Terorismus a radikalizace v České republice – Možnosti detekce rizikových osob. Praha: Grada, 2022, 280 s. ISBN 978-80-271-3126-6.